



## بررسی وضعیت مسیحیت و استقلال کلیساها ایران از روم در دوره ساسانی (۶۵۱-۲۲۴ م)

سید سلام فتحی<sup>۱</sup>

چکیده

مسیحیان از اقلیت‌های بزرگ دینی در دوره ساسانی به شمار می‌رفتند. با توجه به این که حکومت ساسانی بر بن‌ماهیه‌های آیین زردهشتی استوار بود، مناسبات دربار ساسانی با مسیحیان، از جمله مباحث درخور توجه در دوران موردنظر، به شمار می‌رود که در مطالعات تاریخی کمتر مورد توجه قرار گرفته است. از این رو، در پژوهش حاضر، ضمن مروری مختصر بر چگونگی ورود مسیحیت به ایران در دوره اشکانی و وتأثیر کلیساها برگشتش آن در عصر ساسانی و سیاست حکمرانان ساسانی در مناسبات با مسیحیان ایران بررسی می‌شود. بخش دیگری از این پژوهش به رسمیت یافتن مسیحیت در امپراتوری روم، استقلال کلیسای ایران از ساختار کلیسای روم، چگونگی اختلافات داخلی مسیحیان تا پایان دوره ساسانی و تأثیر این رخدادها بر روابط سیاسی حکومت ساسانی با امپراتور روم و همچنین مسیحیان ایران اختصاص دارد. در تدوین این نوشتار، علاوه بر مطالعه ترجمه‌های تحقیقات پژوهشگران خارجی و وقایع نگاران مسیحی قرون اولیه میلادی، چگونگی توصیف مناسبات دربار ساسانی با مسیحیان در آثار مورخان و نویسنده‌گان قرون اولیه اسلامی، مورد توجه قرار گرفته است. روش مورد استفاده در این پژوهش تاریخی، تحلیل داده‌های جمع آوری شده از منابع مکتوب با رویکردی توصیفی-تحلیلی است.

واژگان کلیدی: مسیحیان، نسطوریان در ایران، ساسانیان، اقلیت‌های مسیحی